

TIT. IV.

De Clericis non residentibus in Ecclesia, vel Præbenda.

21 **R**esidentia est mansio, seu commoratio assidua moraliter in Ecclesia, seu loco beneficii causa servitii Ecclesiastici personaliter præstandi. Cum enim in beneficii collatione personæ industria eligatur. c. 12. de Offic. delegat. in 6. Non satisfacit Parochus si per Vicarios, vel Capellanos opera sui Ministerii exerceat, sed debet per se ipsum curam gerere animarum, saltem aliquoties, præsertim sic postulantiis Parochianis. c. 4. & 6. h. t. c. 30. §. Qui verò, de Præb. Trid. sess. 23. de Reform. cap. 1. Residere ergo tenentur omnes beneficium aliquid habentes, scilicet, Patriarchæ, Episcopi, Abbates, Præpositi, Parochi, & alii curam animarum habentes, c. 2. c. 3. h. t. Trid. sess. 6. de Reform. c. 1. & sess. 23. de Ref. c. 1. Nam Pastores debent pascere, & regere suam gregem, non mercenario committere; nam ut Trident. sess. 6. de Ref. cap. 1. de his ait: Implere autem illud (id est suum officium) se nequaquam posse sciant, si greges sibi commissos mercenariorum more deserant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à Supremo Jure requirendus, custodia minime incumbant, cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit.

22 Item residere etiam tenentur omnes, qui in aliqua Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata habent dignitatem, personalem, administrationem, officium, præbendam, vel portionem. c. 16. h. t. Trid. sess. 24. de Ref. c. 12. Imò & beneficium simplex obtinentes residere debent. c. 3. c. 6. h. t. c. 13. de Præbend. Quia beneficium datur propter officium. Sed obligatio prædictorum ad residentiam solum à Jure Ecclesiastico provenit, ac proinde, tum dispensatione Pontificis, tum contraria consuetudine tolli potest. Et sanè hic rigor non ubique servatur: quia in pluribus Ecclesiis sufficit, ad lucranda præbendam grossam, si aliqua parte anni Canonici resident, præcipue in nostra Hispania, ut notat Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 330. Imò & in celeberrima Toletana Ecclesia

Canonici assistens die S. Michaelis, si non fallor, lucratur totius anni redditus grossos. Habentes ergo hujusmodi Præbendas, Canonicatus, & Dignitates non obligantur simpliciter ad residentiam, sed tantum sub conditione fructus percipiendi: quod si non resident, sustinent poenam, sed non peccant: decentius tamen erit, & ad decorem Ecclesiæ, & ipsorum Canonicorum officium valde conducens, si frequenter choro adsint, in quo tamquam spirituales Milites merent stipendia, alias, licet, vitent culpam, non merentur laudem. Canonici Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum, non solum debent residere in loco suarum Præbendarum, sed insuper debent choro interesse. c. 32. de Præbend. e. un. h. t. in 6. Et per se ipsos canere, saltem spectato juris rigore. c. 2. D. 91. Trid. sess. 24. de Ref. c. 12. ibi: Atque in choro ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distinguè, devotèque laudare. Et ibid. Barb. n. fin. ubi plures citans, ait, per hunc textum teneri Canonicos sub onere, & obligatione restitutionis distributionum psallere, seu canere in choro, & non satisfacere, si solum assistant, & per Cappellanos, seu alios Beneficiarios psallant, ipsi verò, vel ibi, vel domi privatim recitent horas, & tenent Suar. de Relig. tom. 2. lib. 4. de Horis Can. cap. 13. n. 10. Gonz. in c. 7. h. t. n. 5. & alii. Sed prævaluit consuetudo, quod Canonici distributiones, etiam quotidianas capiant: quamvis ipsi non psallant, sed hoc faciunt Cantores, sufficitque, si ipsi submissa voce horas recitent. Imò majori decencia, concentu, & devotione hæc obligatio cantandi Divinum Officium hodie adimpletur per Cantores dexterimos, qui in Ecclesiis præcipue in nostra Hispania ad hoc munus deputantur. Et consentiunt Suar. ubi supr. n. 13. Barb. in Trid. sess. 24. de Ref. c. 12. n. fin. Gonz. in c. 7. h. t. n. 5. Imò Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 514. ait: ad lucrandos fructus, & distributiones sufficere solam assistentiam Canonicorum in choro, etiam si non cantent, nec sint attenti, sed cum aliis loquantur, quamquam in hoc male faciant, & si excessus fuerit notabilis, peccent mortaliter. Et licet Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12. videatur excludere consuetudinem, etiam immemorabilem, qua Canonici ultra tres menses possint abesse: tamen in Ecclesia Toletana, & aliis Ecclesiis Hispaniæ consuetudine immemoriali, se à residentia defendere prætendunt. Garc. de Benef. p. 3.

cap. 2. n. 196. Beneficium simplex habentes regulariter, consuetudine sic jus interpretante, residere non tenentur, sed per alium oneri Missarum satisfacere possunt, ut declaratum asserit Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 3. & 8. Et etiam in fundatione dicatur, quod Capellanus tot Missas celebret, Beneficiatus per substitutum satisfacit: nec potest ab Episcopo compelli, per se ipsum celebrare: imò nec necessarium est, ut Capellanus Sacerdos sit. Clerici habentes præstimoniam, id est, quasi stipendia, quæ dantur: v. g. ad prosequenda studia, cum nullum servitium annexum habeant, non tenentur residere in Ecclesia, unde ea percipiunt, nec ipsi per se, vel per Vicarium deservire, sed ad Horas Canonicas; vel Officium Parvum B. Virg. privatim recitandum tantum tenentur. Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 2. & alii.

23 Episcopi, etiam Cardinales sint, Parochi, & ceteri, quocumque nomine nuncupentur, curam animarum habentes Jure Divino, & Naturali ad residentiam tenentur, ut contra Ambrosium Catherinum tenet communis DD. juxta Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 16. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 53. n. 2. Et in Trid. sess. 23. cap. 1. Quod probatur ex illo Christi D. Pæste oves meas. Quod quidem Pastoris officium Episcopos, & Parochos habere clarè deducitur ex Trid. sess. 6. de Ref. cap. 1. Et luculentius habetur sess. 23. de Ref. cap. 1. ibi: Cum præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq; Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere: declarat Sacrosancta Synodus: obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel Diocesi residentiam, ubi injuncto sibi officio defungi teneantur. Et ratio est: Nam quilibet absolute, Jure Naturali tenetur ritè adimplere officium ab ipso susceptum: quod non possunt facere, qui curam animarum habent, nisi resident. Potest nihilominus Papa in residentia dispensare, sicut in voto, & juramento, licet eorum obligatio Juris Divini, ac Naturalis sit, quia ut Christi Vicario est concessa potestas declarandi in hoc casu, vel persona particulari, vel circumstantia, non obligare illud præceptum: siquidem illa obligatio aliquomodo conditionata est, scilicet, nisi aliqua justa causa excuset, ut deducitur ex doctrina D. Thom. 2. 2. q. 185. art. 5. in corp. Sic Papa potest dispensare in residentia, quando aliquis duos obtinet Episcopos.

copatus, vel Parochias, vel quando Monasterio annectitur beneficium curatum, & licet Monasterii Prælatus sit Parochus principalis, per Vicarium temporalem, vel perpetuum administrat: sic Beneficium Parochiale Oppidi de Navalcarnero annexum est Collegio Maximo Complutensi nostræ Societatis, quin Rector Complutensis Collegii in tali Parochia residet; non tamen potest per consuetudinem, etiam immemorabilem induci, quod Parochus non resideat personaliter: nam à Trid. tollitur, ut irrationalis, & habetur, ut corruptela. Trid. sess. 23. de Ref. c. 1. Licet alii aliter sentiant. Si quis confert beneficium curatum, vel dignitatem ei, qui non potest in eo personaliter residere: & qui beneficium recepit, illud amittit, & qui dedit, privatur pro ea vice potestate conferendi illud beneficium, vel dignitatem. c. 3. h. t. Non tamen ipso facto sed per sententiam: licet quando eligitor persona inhabilis ex defectu ætatis, scientiæ, natalium, &c. ipso jure privetur sic eligens eligendi potestate. c. 7. §. fin. de Election.

24 Episcopus residere tenetur in sua Diocesi, & præcipue in Civitate; in qua est Cathedra Episcopalis. c. 21. 7. q. 1. Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. Nisi causa visitandi, vel alia justa causa, vel consuetudine à tali residentia in Civitate excusetur. Sic Archiepiscopi Toletani regulariter resident Matriti. Parochus debet residere in domo Parochiali, vel prope Ecclesiam, etiam si major pars Populi, ut in his partibus Indiæ contingit, longè ab Ecclesia degat. Barb. ad Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. n. 45. vel saltem intra limites Parochiæ ex Congreg. Cardin. Etiam si tres, vel quatuor tantum incolæ remaneant in Parochia, nisi Parochialis Ecclesia in totum Parochianos habere desierit. Barb. in Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. n. 27. Si quis duo beneficia ad residentiam obligantia incorporata habeat in majori Ecclesia: Hispanè: Cabecera, residere tenetur. Ecclesiæ verò unitæ, Hispanè: Visita, per Vicariam deserviet. c. 30. §. Qui verò, de Præb. si duo beneficia non unita ex dispensatione obtineat, & utrumque sit curatum, vel utrumque simplex, residere debet in loco digniori, quod si non constet, quisnam sit dignior, in frequentiori debet residere, & ceteris paribus, potius in Civitate, quam extra eam. Garcia de Benef. p. 3. cap. 2. n. 179. Si aliud simplex sit, aliud curatum, in hoc ob necessitatem animarum residere tenetur. Ex Const. Cupientes S. Pii V. an. 1568. Barb. de Offic. Episc.

Episc. alleg. 53. n. 83. Ubi dicit, quod obtinens canonicatum, & Parochialem, quocumque in loco sit, tenetur in Parochiali residere, nec erit ob hoc privandus canonicatu, sed solum ejus quotidianas distributiones perdet. Et hac ratione non excusantur à residentia Parochiali Inquisitor, nec Subcollector Apostolicus; si Parochi sint, nec potest Parochus ab hac residentia excusari, quamvis in servitio Episcopi, aut Ecclesie Cathedralis sit. Nec Parochus potest esse Vicarius Episcopi, Visitator, Fiscalis, vel Secretarius, nisi sit Parochus Ecclesie Cathedralis, vel in Civitate degat. Sic *Barb. alios citans. In Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. ex n. 34.* Imò nec R. Pontifex potest Parochos, vel Episcopos, etiam Cardinales, in suo servitio pro suo arbitrio, & sine necessitate occupare, & liberare à residentia in suis Parochiis, vel Diocesisibus. *Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. Ob majorem tamen utilitatem publicam potest eos à residentia liberare, & occupare in Ecclesie servitio, ut videmus in pluribus Cardinalibus Episcopis Romae residentibus. Barbos. alleg. 12. ex n. 10.*

25 Episcopi, etiamsi Cardinales sint (idem est dicendum de Abbatibus exemptis) ad duos, vel tres menses continuè, vel interruptè nulla petita licentia possunt à suis Ecclesiis abesse quotannis ex justa causa, etiam recreationis gratia, modo absque gravi periculo animarum sibi commissarum id fiat; sed hortatur Sancta Trid. Synodus (non verò præcipit) ut curent, esse presentes in solemnioribus festis, scilicet Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Paschatis, seu Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi. Si verò ultra tres menses, justa exigente causa, abesse velint, licentia à S. Pontifice, vel Metropolitanò, vel eo absente à suffraganeo antiquiori petere debent. *Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. Et ibid. Barb. Si Episcopus ex Pontificis dispensatione in alia Ecclesia extra suam Diocesim, Dignitatem, vel Canonicatum obtineat, percipere potest fructus, minimè verò percipiet distributiones quotidianas, etiamsi solum in sua Cathedrali resideat. Barb. in Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. n. 20. Qui allegat Congreg. Declar. Alias dispensatio esset inanis, & otiosa, contra c. 30. de Privileg. Et si quoad Inquisitores servatur in nostra Hispania, qui residentes in loco sui Tribunalis pro presentibus habentur, etiam quoad distributiones quotidianas, in Ecclesiis, in quibus præ-*

bendam obtinent. Sic *P. Joann. de Alloza, Flor. Sum. V. Inquisitor. sect. 1. n. 12. & alii. DD. Parochi, & alii curam animarum habentes ad modicum tempus sine alicujus licentia à sua Parochia possunt abesse, & singulis annis de licentia Episcopi possunt abesse per duos menses, ut constat ex Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. ibi: Ita tamen ut quocumque eos abesse contingerit, id fiat, causa prius per Episcopum cognita, & probata. Sic contra Navar. Man. cap. 25. n. 121. Azor. p. 2. lib. 7. cap. 4. q. 10. & alios tenent, & decisum testantur. Barbos. de Offic. Episc. alleg. 53. n. 96. Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. ex n. 19.* Si ultra duos menses abesse velint, licentia concedenda est in scriptis, causa gravi præcedente: at verò ad duorum mensium absentiam conceditur licentia ore tenus, & sufficit causa justa licet gravis non sit, v. g. recreationis, vel visitandi propinquos. Canonici, & alii, qui in Cathedralibus, vel Collegiatis Dignitates, præbendas, vel pensiones obtinent, possunt per tres menses abesse, etiam sine licentia Superioris, nec causa allegata, possuntque uti hac juris concessione ad recreationem licitam. Per longius spatium abesse sine Superioris licentia non possunt. Et licet statutum requirens majus spatium, quam novem mensium residentia servandum sit, non tamen valet statutum, vel consuetudo concedens majus spatium quam trium mensium, ut Canonici possint ab Ecclesia abesse. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12.* Etiamsi tale statutum sit juratum; dum non sit confirmatum à Sum. Pontifice. *Barbos. in Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12. n. 56. Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 197.*

26 Episcopi, qui ultra tres menses ab Ecclesia sua absunt, justa causa cessante, præter culpam lathalem, prorata temporis fructus non faciunt suos; sed in conscientia, etiam ante declarationem, debent eos restituere Ecclesie, vel pauperibus loci. *Garc. p. 3. cap. 2. an. 26. Barb. in Trid. sess. 23. cap. 1. n. 18.* Vel si ipsi negligant, hoc facere debet Superior Ecclesiasticus, quin admittatur aliqua compositio, quæ pro fructibus malè perceptis solet fieri. *Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. Ubi auget poenam, sess. 6. de Ref. cap. 1.* Si ultra annum absit suffraganeus, tunc eum Metropolitanus, vel si Metropolitanus absit, suffraganeus antiquior sub poena interdicti ingressus Ecclesie ipso facto incurrenda, intra tres menses per litteras, seu Nuntium denunciare tenetur R. Pon-

ti-

tifici. *Trid. sess. 6. de Ref. cap. 1.* Et bona Episcoporum, qui in absentia illegitima decedunt pertinent ad Cameram Apostolicam, ut Spolia ex Const. *In Suprema S. Pii IV. An. 1564.* Parochi, & alii Curati, si ultra duos menses illegitimè à sua Parochia absint, ultra gravem culpam prorata temporis non faciunt fructus suos. *Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1.* Quin applicandi sunt, vel Ecclesie Parochiali, vel pauperibus loci. *Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 31.* Et quidem ante omnem sententiam. *Covar. Garc. Barb. in Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1. n. 18.* Si verò adhuc sint contumaces in non residendo, potest suo arbitrio Episcopus per censuras: imò per beneficium privationem, eos compellere. Nec requiritur processus, vel ordo iudicialis, sicut in facto notorio non requiritur. *c. 21. de Jur. jur. Canonici, & alii præbendam in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata habentes, si ultra tres menses illegitimè absint. 1. quidem anno privantur dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac residentie fecerant suos, si talis iterum absit, privatur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuit. Si adhuc contumax post duos annos sit, contra eum proceditur ad privationem beneficij. c. 8. c. 10. c. 11. & fin. h. t. Barb. in c. 10. h. t. Abbates, & Prælati Regulares juxta Regulam proprii Ordinis puniuntur, nec ad ipsos extenduntur poenæ statutæ à Trid. in locis citatis. Beneficiarius absens citandus est personaliter, ut veniat, ad residendum, si sciat ubi sit, & sufficit unica citatio: imò monitio, si ad ejus notitiam pervenit. Si commodè personaliter non potest citari, citatur per tria edicta in valvis suæ Ecclesie affixa, vel una pro tribus, dum trium tempus contineat: Et eodem modo ad ejus notitiam pervenire valeat. Ex c. 11. h. t. Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. ex n. 154.*

27 Quatuor causas à residentia beneficiorum excusantes numerat. *Trid. sess. 23. de Ref. cap. 1.* Scilicet. 1. *Charitatem Christianam.* 2. *Urgentem necessitatem.* 3. *Debitam obedientiam.* 4. *Et evidentem utilitatem Ecclesie, vel Reipublice:* aded, ut perjurium non incurrat, qui juravit continuè in Ecclesia sua residere, si ex aliqua ex his causis absit. *c. 13. h. t. 1. quidem excusat Charitas Christiana, si ex absentia non sequatur damnum notabile propriarum ovium, quibus Cura ex justitia debetur, & insuper Superioris licentia requiritur, ita, ut si absit Episcopus, licentia Papæ, vel Metropolitanus, si*

Parochus, licentia Episcopi accedat: nisi circumstantiis concurrentibus possunt habentes curam animarum abesse à proprio beneficio, ad aliquam Provinciam ad fidam convertendam, vel ab heresi liberandam, vel ad pacem inter Principes componendam, vel ad succurrendum spirituali necessitati proximorum. *Barb. de Offic. Episc. alleg. 53. n. 6. 2. Urgens necessitas excusat, v. g. hostilis incurso. Arg. c. 42. 7. q. 1. Corporis infirmitas. c. 15. h. t. L. 18. tit. 16. p. 1. Intemperies aeris, pestis, seu contagio ob quam beneficiarius nequeat in loco beneficij residere. Inimicitie capitales, quas cum Domino, vel Præfecto loci habet Parochus: insidiæ à plebe infesta, vel aliis structæ, aliæque hujusmodi causæ, de quibus *Barb. de Offic. Episc. alleg. 53. n. 7.* Peregrinatio, etiam ex voto, & licentia Prælati suscepta, non excusat à residentia ad fructus lucrandos ultra tempus à Concilio permissum, ut declaratum testatur. *Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 394.* Curati verò, si per alios non possint bene providere peste infectis, cum vitæ propriæ periculo apud suum gregem manere debent. *Joan. 10. v. 11. Bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.**

28 Tertio: obedientia excusatur, ut si beneficiatus simplex occupatus est in Sedis Apostolicæ servitio. *c. 14. c. 15. h. t. L. fin. tit. 16. p. 1.* Ille verò, qui propria voluntate, vel ob suam utilitatem in Curia Romana versantur, ut Notarii, non reputantur pro presentibus in suis beneficiis, ad lucrandos fructus. *Arg. L. 36. ff. Ex quibus caus. major.* Aliqui teneantur, Legatos Papæ, posse in suo servitio aliquos Canonicos Cathedralium, vel Collegiarum suæ Provincie occupare; sed cum hoc nullo jure firmetur, non debet concedi. *Abb. in c. 145. n. 6.* Episcopi (& idem est saltem de Prælatibus exemptis, quasi Episcopalem jurisdictionem habentibus. *Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 381.*) possunt in suo servitio occupare duos Canonicos Cathedralis, & hi etiam non residendo, percipiunt fructus præbendæ. *c. 7. h. t.* non verò distributiones. *c. 7. h. t. L. fin. tit. 16. p. 1.* Et Canonici Episcopum associantes debent esse de Cathedrali, non verò de Collegiata. *Text. in c. 7. c. 15. h. t.* juxta quos intelligendum venit. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12. juxta Gonz. in c. 7. h. t. n. 6.* Et quidem, etiamsi in Ecclesia sit statutum juratum, & confirmatum à Papa, quod Canonici non percipiant fructus, si non resident. Canonici Collegiarum, imò, &

alii

alii beneficiarum simplices possunt ab Episcopo assumi, si hoc exigat Diocesis necessitas ob illorum industriam ad aliquid munus, & tunc, etiam non residendo, percipiunt fructus. *Garc. de Benefic. p. 3. c. 2. n. 370.* Clerici, qui Principibus Secularibus inserviunt, & in sua Curia occupantur in officiis Præsidum, Pro Regum, Gubernatorum, Consiliariorum, vel Confessariorum, non excusantur à residentia, ut contra *Silva de Benef. p. 4. q. 6. Covall. Com. qq. 585. n. 7.* tenent *Barbos. de Offic. Episc. alleg. 53. n. 17. Garc. p. 3. cap. 2. n. 389. ex Trid. sess. 6. de Ref. cap. 2. Et Nov. 1. 23. t. 9.* quæ concedit Episcopis, ut per annum possint manere in Curia, cum sit Lex Civilis disponens de re Ecclesiastica nullius momenti est. *c. 10. de Constit.* Si verò Regnum non possit sine alicujus Clerici presentia, etiam Episcopi commode administrari, tunc ob publicam Regni utilitatem, dispensat Pontifex. Et sic multoties in nostra Hispania contingit, quando Episcopi in Præsides Supremi Senatus Castellæ, vel Inquisitores Generales assumuntur.

29 Quarto: possunt etiam absentes fructus beneficii percipere, qui ob publicam Ecclesiæ, vel Republicæ utilitatem absunt: v. g. causa defendendi jura suæ Ecclesiæ, vel Canonicatus. *c. 13. h. t. l. fin. tit. 16. p. 1.* vel qui sunt ad Synodum vocati, vel si ob officium suæ dignitati annexam Comitibus intersint, vel ut Legati à Provincia mittantur. *c. 19. de Appellat. Gloss. V. In legation.* Etiam beneficiati religionem ingressi tempore Novitiatus percipiunt fructus, saltem grossos sui beneficii, modo per alium beneficio deserviant: sed probabilis non percipiunt distributiones quotidianas; *arg. c. 7. h. t.* Qui studiorum causa abest, interim percipit fructus sui beneficii. *c. 4. c. 12. h. t. c. fin. de Magistr. Trid. sess. 5. de Reform. cap. 1. in fin. l. fin. tit. 16. p. 1.* Et quidem discentes per quinque annos possunt abesse, sed docentes, quandiu voluerint, si prædicti discunt, vel docent Theologiam, vel Jus Canonicum, & quidem cum effectu, non oleum, & operam perdendo in aliis impertinentibus rebus, in aliqua Universitate, vel publica Schola; secus in loco privato. *c. 12. h. t.* Hi etenim possunt abesse à suis beneficiis, etiam sine Episcopi licentia, cum hæc concedatur à jure. *Gloss. in C. fin. de Magistr. V. Licentia.* Si Philosophiz, vel litteris humanioribus operam dent, requiritur Episcopi licentia. Jure antiquo etiam Parochis hoc erat pri-

villegium concessum habita tamen Episcoporum licentia. *c. 34. de Election. in 6. sed revocatum per Tridentinum, sess. 23. de Reform. cap. 1. tenent Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 80.* Posse tamen Episcopum licentiam studendi Parochis concedere tenent *Zerol. Prax. Episc. p. 1. V. Studium, §. ad septimum, & alii.* Et satis probatur ex *Trid. sess. 5. de Ref. cap. 1. junct. sess. 6. de Ref. cap. 2.* & ut notat *Mend. de Jur. Acad. lib. 2. n. 271.* Trid. non revocavit privilegia studiis concessa, affectque *n. 270.* quamdã de hoc declarationem Cardinalium.

30 In nostra Hispania habemus, quoddam specialissimum privilegium *Eugenii IV.* concessum *6. Kal. Martii 1431.* Quæ constitutio incipit: *Qui creditum,* & ab ejus Authore *Eugeniana* indigitatur, in qua conceditur quod Clerici, etiam Canonici, Dignitates, & Decani Cathedralium, qui in nostra Salmantina Academia publicè docent, vel student, vel aliter litterarum in studio insistent, ut candidati Cathedralium, non teneantur ad residentiam in suis Ecclesiis ad percipiendos fructus præbendæ, non verò distributiones quotidianas, & stipendia, quæ inter præsentés solent dividi. Gaudentque hoc privilegio, etiam si primam beneficii residentiam non fecissent: debent tamen insistere studiis per octo menses, vel continuò, vel interpolatim, ac proinde, non sufficit, si per sex menses, & unum diem cursum litterarium peragant, possuntque dare operam cuicumque licitæ facultati. Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, & alii, quasi Pontificali Dignitate, & jurisdictione gaudentes, necnon Canonici Ecclesiarum Cathedralium, qui per oppositionem obtinent præbendas, quas *Hispanè* dicimus de officio, non possunt à suis Ecclesiis abesse, nec gaudent *Eugeniana* Constitutione, Parochi verò ea gaudent, dum tamen per Vicarium idoneum beneficio deserviant: Canonici verò non indigent Vicarium substituere, ut possint abesse à sua Ecclesia, & studere in Universitate Salmantina. Sic *Mendo de Jur. Acad. l. 2. q. 23. ex n. 266.* Ubi refert ad litteram *Eugenii* Constitutionem, quam etiam affert *Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 56.* Et est valde honorifica nostræ Universitati: ibi namque sic ait Pontifex. *Ad Venerabilis itaque Salmanticensis propagationem studii, quod virtuosorum, doctissimorumque virorum multitudinem produxit innumeram, &c.* Et quamvis *Enriq. & alii* teneant, habentes beneficia Parochialia non excusari à residentia, etiam

vir-

virtute *Eugeniana*, quia hæc dicunt derogatam esse à *Trid. sess. 6. de Ref. c. 2. & sess. 23. de Ref. c. 1.* tamen *Mend. Gonz. in c. 32. de Præben. n. 4. & alii* tenent, non esse derogatam, & testantur se vidisse illam sæpius praticari, cujus praxis testis & ego sum.

31 Distributiones quotidianæ, quæ manualia beneficia, seu vidualia, seu presentia nuncupantur. *c. un. h. t. in 6.* sunt portiones Ecclesiasticorum reddituum, quæ distribuuntur his tantum Clericis, qui quotidie intersunt Divinis Officiis, Quo nomine etiam veniunt distributiones pro defunctorum anniversariis largiendæ. *c. un. h. t. in 6.* Nec sufficit residere in beneficii loco ad eas lucrandas, sed interesse est necessarium; ut sic per Ministrorum presentiam cultus Divinus augeatur. Nec simoniam incurrit, qui lucro distributionum inductus Choro assistit, alias non interfuturus, quia ut temporale stipendium pro victu, & labore dantur. *Barb. de Jur. Eccles. lib. 3. c. 18. n. 12. & 13.* De his distributionibus fit mentio *c. un. h. t. in 6. c. 32. de Præben. Trid. sess. 21. de Ref. c. 3. & sess. 22. de Ref. c. 3.* Et non veniunt nomine fructuum, imò tanquam species distinctæ habentur. *c. 7. h. t.* Qui aliquid ex distributionibus non legitime perceperit, earum dominium non acquirit, nec facit eas suas: quin ad omnium restitutionem tenetur. *c. un. h. t. in 6.* Et licet canonici distributiones, jam sibi adquisitas possint liberalitè absentibus donare, obventuras tamen non possunt remittere. *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12.* Imò nec hodie licet Canonici remittere absentibus distributiones præteritas, ne detur occasio Clericis absentanti se à Choro cum spe, sibi remissionem esse faciendam à suis Concanonicis amicis. *Barb. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. n. 94.* Qui addit *Gloss. in c. un. h. t. in 6. V. Suas,* quæ tenet contrarium, hodie esse revocatam per *Trident.* Nec his distributionibus privatur; qui ob delictum est beneficii fructibus privatus, nec ad eas restituendas tenetur, qui ad fructus restituendos condemnatur, nec pensio beneficio imposita, distributionibus imposita censetur. *Trid. sess. 24. de Ref. c. 12. Barbos. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. n. 8. Gonz. in c. 7. h. t.* Ille qui ex privilegio, vel consuetudine duo obtinet beneficia in eadem Ecclesia, etiam duplices distributiones quotidianas percipit. *Abb. Felin. Covar. Barbos. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. n. 31.* Sicut habet duplicem vocem in capitulo, qui duplicem præbendam habet. *c. 12. de Sent. & re judic.* Et quod magis est quod tales distributiones, nec in favorabilibus nomine fructuum

veniunt: ac proinde, qui habet privilegium, vel legitimam causam, ut etiam absens percipiat fructus præbendæ, vel beneficii, non intelligitur, privilegium, nec causam habere ad distributiones percipiendas. *c. 7. h. t.* Nisi fortè beneficium consistat in his distributionibus, vel detur speciale privilegium ad eas percipiendas.

42 Ex privilegio Pontificis, & non alterius, aliquando beneficiarii, licet absentes lucrantur distributiones, tamquam Choro interessentes, tales sunt Poenitentarius Cathedralis, qui dum confessiones audit, ut præsens in Choro habetur. *Trid. sess. 24. de Ref. c. 8. in fin.* & probabiliter alii Clerici ob multitudinem poenitentium adjuvantes. Item Lectoralis, & Magistralis pro toto die, quo concionantur, & legunt: quin etiam, & alii dies conceduntur contionatoribus secundum statuta cujusque Ecclesiæ. Et secundum eadem statuta taxatur tempus, quod est indulgendum Doctorali, ut se possit instruere, & præparare ad defensionem suæ Ecclesiæ. Præterea his Canonicis, qui *Hispanè* dicuntur: *De officio, d. de oposition.* Etiam conceduntur tres menses, sicut cæteris Canonicis, ut à residentia abesse possint, & *Hispanè* dicuntur: *Meses de rede. Machado tom. 2. lib. 4. p. 4.* Canonici Episcopo assistens, dum Pontificalia exercet *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12.* Vel Missam jussu Superioris (secus aliter) tempore horarum celebrans, habetur, ut præsens. *Barb. de Offic. Episc. alleg. 53. ex n. 134.* Inquisitores hæreticæ pravitatis, qui in aliqua Ecclesia præbendam, vel dignitatem obtinent ex privilegio. *Paulo. III. & S. Pii V.* percipiunt fructus, & distributiones quotidianas in absentia, tamquam si præsentés essent. Idem etiam Auditoribus Rotæ concessit *Clemens VII.* Et Collectori Generali, & Subcollectoribus Advocatis, Procuratoribus, Fiscalibus, & Notariis in causis spoliatorum, & aliorum jurium Camera Apostolicæ, durante eorum Officio, Sixtus V. concessit. *Barbos. de Jur. Eccles. l. 3. c. 18. ex n. 37. Gonz. in c. 7. h. t. n. 7.* Qui addit, hoc privilegium tenere, etiamsi à fundatore anniversarii contrarium cautum sit.

33 Possunt etiam distributiones quotidianas lucrari, qui absunt. 1. causa infirmitatis; siquidem gravis sit, & quæ impediat, nec Clericus ad Divina Officia possit se conferre; etiamsi sua culpa in eam infirmitatem inciderit, nisi eo fine sit procurata, ut Choro absit. *Barbos. de Officio Episc. alleg. 53. n. 168. 2.* quando adest justa causa; ut si quis habeat absolutam impotentiam accedendi ad Chorum, vel timeat quis gra-

ve damnatum vitæ, honoris, aut fortunæ, ut senes, & valetudinarii: vel si grassetur bellum in urbe, vel mors Canonico imminet à capitali inimico infligenda, vel qui injustè fuit impeditus, vel expulsus à Capitulo, injustè incarceratus, bannitus, missus in exilium, excommunicatus, suspensus, & interdictus, & alii hujusmodi; nam hi omnes ab assistentia Chori legitime sunt excusati. *Barb. de Offic. Episc. alleg. 53. ex n. 173.* Ille verò, qui justè est incarceratus, bannitus, missus in exilium, vel excommunicatus distributiones non percipit, *ex c. 53. de Appellat.* Sibi enim debet imputare, quod ob suam contumaciam à Divinis Officiis arceatur; nam si paratus sit satisfacere absolvetur: quod si tunc injustè denegatur absolutio, percipere distributiones, perinde, ac si esset injustè excommunicatus. *Suar. de Cens. D. 13. sess. 2. n. 16. & 20. 3. utilitas, non levis, sed gravis; non dubia, sed evidens, propria, & etiam universalis; non aliena Ecclesiæ, est sufficiens causa, ut absens distributiones lucretur.* Hac ratione distributiones percipit Vicarius Generalis Capituli, Sedevacante, secus Vicarius Episcopi: vel si Canonici mittantur ad Concilium Generale, vel Provinciale tamquam Theologus, vel Canonista, vel Ecclesiæ Procurator: Etiam hanc causam legitimam habere censetur, qui mittitur ad defendenda jura sui beneficii, vel Ecclesiæ: qui visitat Ecclesiam suæ præbendæ: v. g. Archidiaconus suum Archidiaconatum: qui mittitur ab Episcopo, vel Capitulo ad visitandâ limina Apostolorum, vel Legatus ad Pontificem, vel Principem, vel obses ab Ecclesia datus, vel repressaliorum causa captus: vel qui residet in beneficio curato annexo Canonicali, hic enim percipit distributiones tamquam si Choro interesset. *Trid. sess. 22. de Ref. cap. 3.* Secus si Parochia non sit unita, ut declaratur refert *Gallei. ibid. n. 8.* Et aliis casibus, in quibus judicio prudentum Canonicus absens utilitatem peragat Ecclesiæ. *Barbos. de Offic. Episc. alleg. 53. ex n. 171. Garc. de Benefic. p. 3. cap. 2. ex n. 338. & alii.*

34 Fundator Ecclesiæ potest statutum apponere, ut distributiones quotidianas lucretur integras Canonicis, etiamsi tribus, vel ultra illos, mensibus absit: quod tamen statutum nequit fieri à Capitulo, vel Episcopo, qui Legem superioris, scilicet *Trid. sess. 24. de Ref. c. 12.* immutata non valet *c. 16. de Major. & obed.* Et licet per *Trid. sess. 24. de Ref. cap. 12.* sint sublata consuetudines, saltem non

immemoriales, quæ permittebant, absentes à Choro lucrari distributiones quotidianas, tamen hodie sustinetur consuetudo, quæ conceditur ex honesta, & rationali causa distributiones absenti. Sic valet consuetudo, ut qui certis horis, licet non omnibus, Choro assistit, integras percipiat distributiones, etiam pro tempore, quod defuit; vel si Canonici obligatus Choro hodie ad aliquas distributiones percipiendas: v. g. hebdomadarius alium suo loco substituat: quia tunc cultus Divinus non minuitur. *Barbos. de Jur. Eccles. L. 3. cap. 18. n. 33.* quando tales distributiones sunt aliqui redditus deducti ex massa communi beneficiorum, vel ex fundatione, aut voluntate fidelium, ut pro Anniversario defuncti: illæ distributiones, quæ tunc ab absentibus amissa accrescunt interessentibus. *Trid. sess. 21. de Ref. cap. 3.* Et quidem non tantum verè, sed & fidè interessentibus: similiter etiam accrescunt absentibus ex juxta causa, qui aliunde proprias distributiones lucrentur juxta praxim Hispaniæ. Seclusa tamen hac praxi, non accrescunt. *Barb. de Jur. Eccles. lib. 3. cap. 18. n. 90. Garc. de Benef. p. 3. cap. 2. n. 465.* Si ex aliquibus Dignitatibus, vel præbendis aliqua portio deducitur pro distributionibus tribuendis habenti illas dignitates, vel præbendas, tunc pars amissa ab absente interessentibus non accrescit, sed applicatur Ecclesiæ fabricæ, vel alii pio loco. *Trid. sess. 22. de Ref. c. 3.* Nunc demum Benedictus XIV. graviter hortatur Episcopos ad debitam residentiam, renovatque Constitutiones antiquas jubetque causas absentie examinari in Congregatione ad id deputata, novasque poenas infligit, in Constitutione ad universæ. Ann. 1746.

T I T. V.

De Præbendis, & Dignitatibus.

25 **P**ræbenda sic dicitur à præbeo, quia Ministris, & Officialibus Ecclesiæ alimoniam præbet; sicut olim in more erat militibus, & Præsidibus Provinciarum diaria; & annonas præstare, & præbenda dicebantur. In communi tamen modo loquendi sumitur pro Canonicali. *c. 9. de Constit. sed Canonica, vel canonica-tus est, quoddam jus spirituale, quod quis habet ex electione, & receptione in Canonium, etenim solum omnes illi, qui*

juxta regulam propriam suæ Ecclesiæ vivebant, Canonici dicebantur, quasi Regulares; nam Canon Græcè regulam latine significat. *c. 1. D. 3.* In præsentem tamen etiam sumitur pro omni beneficio Ecclesiastico inferiore, ut in *c. 32. de Verb. signif.* Majora enim beneficia Dignitates appellantur; & quidem dignitas gradum honoris, & excellentiæ significat. Canonici dati potest sine præbenda, vel beneficio. *c. 9. h. t. c. 9. de Constit.* quia præbenda non est de Canonicatus substantia. Et talis Canonici habet vocem in Capitulo, stallum in Choro, & distributiones quotidianas. *c. 19. h. t. nisi forte aliud consuetudo, vel pactum habeat, & sic receptus, vacante postea præbenda, etiamsi supernumerarius sit, potest eam petere impiorato Judicis Officio, ut sumitur ex c. 19. h. t.* quia cum oneribus Canonicorum subsit decet beneficium, undè alatur habere: quia beneficium datur propter officium. In generali enim acceptione conveniunt Beneficium, Præbenda, Dignitas, & Titulus, ac proinde de eis sub nomine beneficiorum agendum erit. Beneficium ergo Ecclesiasticum est jus perpetuum percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis propter aliquod spirituale servitium, autoritate Ecclesiæ constitutum. Sic com. DD. Olim enim eis, qui in bello aliqua præclarè gerebant, quedam prædia in præmium concedebantur, quæ dicebantur beneficia, quasi benefacta, & eorum possessores beneficiarii. Sic in militia cœlesti beneficia dicuntur prædia Clericis ad sustentationem concessa: Facit Rex noster Alphonsus in proemio, tit. 16. p. 1. *Cá bien asi, como del corazon del home resciben todos los otros miembros vida: asi de Santa Iglesia resciban bien fecho, è mantenimiento todos los que la sirven. E este bien son los Beneficios, è las Dignidades que de ella han, onde se mantienen los que le sirven.* In beneficio enim invenitur. 1. ipsum officium, seu obligatio ad aliquam functionem spiritualem præstandam: v. g. ad Sacramenta administranda, vel ad concionandum, & Horas Canonicas. Et hoc jus est spirituale. 2. jus percipiendi redditus ex bonis Ecclesiasticis propter officium spirituale, & licet hoc jus temporale sit, dicitur spirituale, quia in radice spirituali fundatur. Et hinc dicitur, quod beneficium datur propter officium. *C. fin. de Rescript. in 6.* ipsi redditus, qui proveniunt ex rebus Ecclesiasticis: qui temporales sunt, & ut tales distrahi possunt: proveniunt quidem ex bonis Ecclesiasticis, quæ ad particula-

Tom. I.

res Ecclesias pertinent, quorum administratores sunt Prælati Sæcularium, vel Regularium Ecclesiarum, debentque tales redditus tribui pro actione officii spiritualis. Cum ergo beneficium sit, quid spirituale, constitui debet autoritate Ecclesiæ. Hinc Læcus, vel etiam Clericus particularis fundet anniversarium, vel certas Missas, etiam in perpetuum, & ei stabiles redditus assignet, si non accedat Ordinarii Ecclesiastici licentia, erit legatum, vel donatio ad causas pias; non verò beneficium Ecclesiasticum, nec ejus nomine in jure comprehendetur. Beneficium insuper tribuit jus perpetuum, quamdiù beneficiarius vivit, nisi voluntariè renuntiet, vel ob delictum privetur. *C. fin. D. 70.* Et hoc est beneficium strictè tale, sufficit tamen ut beneficium sit perpetuum in se, licet non sit in beneficiario, quatenus ipsi jus perpetuum non tribuat; sed ad nulum Collatoris possit auferri uni, & conferri alteri, ut accidit in beneficiis manualibus, & regularibus. *c. 5. de Rescript. in 6. Less. de Just. & jur. lib. 2. cap. 34. n. 3.* Pensiones, & Vicariæ temporales, nec in se, nec in pensionario sunt perpetuæ: quia per mortem, & per voluntariam ablationem cessant.

36 Inter beneficia etiam commemorantur Commenda, Capellania, Præmonstrantia, Hospitalia, & Præceptoræ. Commenda, qua Ecclesia, vel beneficium alicui in perpetuum committitur, est beneficium, vel illi equiparatur, potestque talis Commendatarius, non solum fructus percipere, sed illam in favorem tertii resignare, permutare, &c. *Barb. de Jur. Eccl. lib. 3. cap. 9. ex n. 22. Gonz. in Reg. 8. Cancel. Glos. 15. §. 8. ex n. 1.* Secus dicendum est de Commenda temporali, quando scilicet alicui committitur Ecclesia, vel beneficium, quamdiù ejus Rector abest, dum novus eligitur, quia non habet titulum: nec Commendatarius potest, eam resignare in alterius favorem, sed si nolit retinere eam debet in manibus superioris simpliciter dimittere Capellania, quæ est onus celebrandi annuatim, vel hebdomadatim aliquas Missas in certa Ecclesia, vel Altari est duplex; alia est electiva, seu simplex; alia collativa. Electiva est, quæ sine Ordinarii autoritate est erecta; sed sola nominatione, seu vocatione Fundatoris alicui Clerico conceditur. Et hæc licet in perpetuum conferatur non est beneficium Ecclesiasticum; quippè erecta est sine autoritate Ecclesiastica, quæ sola habet facultatem annectendi jus percipiendi fructus

Fif tus